

УДК 351(477)

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2021.2.45>

К. В. Малишев

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри права та правоохоронної діяльності
Державного університету «Житомирська політехніка»

Т. В. Барановська

кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування
Державного університету «Житомирська політехніка»

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО ВИВЧЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ

Для обґрунтування напрямів трансформації правоохоронної системи та визначення пріоритетних напрямів державної політики в зазначеній сфері є потреба в обґрунтуванні змісту її складових. Це дозволить в комплексі підійти до проблем правоохоронної системи та уникнути фрагментарності в прийнятті державно-управлінських рішень. Саме фрагментарність реформування правоохоронної системи та неузгодженість із іншими сферами державного реформування стала причиною низької якості та результативності правоохоронної діяльності. «За роки незалежності ми не мали чіткого уявлення як системно реформувати правоохоронні органи України. Практика була, на жаль, дещо інша.

Правоохоронна система є складним суспільним явищем з одного боку та інструментом реалізації правоохоронної функції держави з іншого, що визначає багатогранність та складність складових даної системи. В науковій літературі та законодавчій базі в більшій мірі дане питання розглядається в контексті власне правоохоронної діяльності. «Логічним є виділення розуміння правоохоронної діяльності у вузькому (професійному) і широкому аспектах. У першому випадку – це правоохоронна діяльність, спрямована на протидію злочинності й іншим правопорушенням. Тобто це спеціалізована діяльність з правової охорони суспільних відносин, якою займаються спеціально утворені для цього органи держави – правоохоронні органи. У широкому розумінні правоохоронна діяльність – це діяльність, за якої спеціально уповноважені суб'єкти забезпечують охорону права від посягань, реалізацію політики держави у цій сфері.

Зважаючи на складність правоохоронної системи та її багатовекторні зв'язки із іншими системами державного управління є потреба в застосування системного підходу до вивчення визначеної проблеми. «Вивчити систему – означає виявити елементи системи, їхні змінні, виділити значення змінних, виділити параметри. З цієї невеликої кількості елементарних компонентів системи, що логічно взаємопов'язані, елемент, зміна, параметр, вхід, вихід, відношення елементів – конструюються будь-які інші більш складні компоненти.

Ключові слова: правоохоронні органи, правоохоронна система, трансформація правоохоронної системи, держава, державне управління правоохоронною системою.

Постановка проблеми. Кожне міністерство самотужки виробляло свої пропозиції щодо реформування правоохоронної системи, яка не завжди узгоджувалася з системою органів, які забезпечували національну безпеку держави». В контексті зазначеного актуалізується пошук

змістовних характеристик та властивостей складових правоохоронної системи, щоб оцінити напрями взаємодії із іншими видами державної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Політико-правові аспекти розвитку правоохоронної системи та її

складових представленні в дисертаційних дослідженнях вчених: Кучур А.М., Білас А.І., Циганов О.Г., Гусєва В.О., Коваленко В.П., Медведенко С.В., Білоус О.В., Мамчур Л.О., Фатхутдінов В.Г., Єрмолаєва-Задорожня С.В., Тарасенко О.В., Серединський І.В., Дмитренко С.О., Єрмак О.О., Савчук Д.А. та інших. Питання формування державно-управлінських рішень в сфері правоохоронної системи викладенні в дисертаційних дослідженнях в галузі знань державне управління: Євдокимов В.В., Хробуст О.О., Хоміч Ю.Г.. В контексті нашого дослідження то робота матиме дещо інший вектор, що обумовлено класичним розумінням системи, а точніше його складових: об'єкт, суб'єкт, методологічна дія та зворотній зв'язок.

Мета статті – дослідити особливості підходів які застосовують до трансформації правоохоронної системи.

Виклад основного матеріалу. В аналітичному дослідженні О. Маркєєва, О. Котелянець, О. Їжак вказано, що «актуальність розгляду даного питання обумовлена тим, що в останні роки чітко позначилася недосконалість системи кримінальної юстиції. Її структура не повністю відповідає поставленим завданням по боротьбі зі злочинністю. Правоохоронні органи, створені як механізм переслідувань і репресій, не були трансформовані в інститут захисту і відновлення порушених прав осіб. Існуюча модель правоохоронної системи характеризується високим рівнем корупції та надто низькою довірою з боку населення. Чинна модель системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів стає живильним середовищем для високолатентної корупції і злочинності, джерелом авторитарних тенденцій суспільного розвитку» [5]. Варто зазначити, що дане аналітичне дослідження було оприлюднене в 2011 р. за політичного режиму В. Януковича, коли правоохоронна система використовувалася для цілей президентської свити. Реформування правоохоронної системи після Революції Гідності дозволило вирішити значну кількість проблем, проте ряд проблем залишилися вирішеними, що обумовлено відсутність ґрунтованого теоретичного забезпечення.

«Системний підхід – один із головних напрямків методології спеціального нау-

кового пізнання та соціальної практики, мета і завдання якого полягають у дослідженнях певних об'єктів як складних систем. Системний підхід сприяє формуванню відповідного адекватного формулювання суті досліджуваних проблем у конкретних науках і вибору ефективних шляхів їх вирішення. Методологічна специфіка системного підходу полягає в тому, що метою дослідження є вивчення закономірностей і механізмів утворення складного об'єкта з певних складових. При цьому особлива увага звертається на різноманіття внутрішніх і зовнішніх зв'язків системи, на процес (процедуру) об'єднання основних понять у єдину теоретичну картину, що дає змогу виявити сутність цілісності системи» [4, с. 5].

На думку Лімонової Л.О. [6] застосування системного підходу має базуватися на наступних основних принципах: 1. Принцип багатоплановості полягає у тому, що будь-який об'єкт розглядається у декількох планах, аспектах. Наприклад, як якісна одиниця, що має свої специфічні особливості, як частина своєї макросистеми та інші; 2. Принцип багатомірності полягає у тому, що будь-який складний об'єкт характеризується великою сукупністю властивостей, які об'єднанні в групи (кластери), кожен з яких описує ті чи інші його особливості; 3. Принцип ієрархічності полягає у тому, що вивчення складних об'єктів має базуватися на уявленні про ієрархічність їх структури, а саме на уявленні про розміщення частин або елементів цілого у порядку від вищого до нижчого. Ієрархічну структуру мають не тільки моделі складу систем (системи – підсистеми – елементи), а також властивості якості цих систем та критерії, що використовуються для їх оцінки; 4. Принцип різнопорядковості властивостей полягає у тому, що ієрархічність будови системи та її властивостей породжує закономірності різного порядку. Одні закономірності притаманні усім рівням ієрархії, а саме усій системі. Інші належать тільки деякій групі рівнів, треті притаманні тільки елементам одного рівня, а четверті – тільки для окремих елементів одного рівня; 5. Принцип динамічності полягає у тому, що системний підхід вимагає розглядання досліджу-

ваних об'єктів у їх розвитку та усіх етапах життєвого циклу.

В контексті визначених в науковій літературі основних принципів системного підходу можемо надати характеристику власне правоохоронної системи в контексті можливості застосування теорії систем до її вивчення:

1. Принцип багатоплановості правоохоронної системи. Так, правоохоронну систему можна розглядати як цілісну систему, що направлена на забезпечення виконання правоохоронної функції держави в контексті забезпечення публічних, суспільних та приватних інтересів. Дана система є цілісним організмом та існує автономно. Правоохоронну систему також можна розглядати як об'єкт державного управління, тобто складовою системи вищого рівня. Вданому контексті правоохоронна система також розглядається в контексті національної безпеки, тобто виступає одним із елементів забезпечення відповідного рівня безпеки. Крім того, правоохоронну систему можна розглядати як сукупність елементів або підсистем, зокрема функціонування окремого правоохоронного органу, до діяльності якого теж можна застосувати системний підхід;

2. Принцип багатоманітності правоохоронної системи. Правоохоронна система включає в себе сукупність властивостей, які можна систематизувати за різними групами. Зокрема, усі правоохоронні органи поділяються за: правоохоронні органи загального призначення та правоохоронні органи спеціального призначення. Правоохоронна діяльність може забезпечувати як громадський порядок (Національна поліція) так і відповідну сферу державної безпеки (Служба безпеки України) та запобігання та протидію різним видам злочинів та правопорушенням (Бюро економічної безпеки, Національне антикорупційне бюро);

3. Принцип ієрархічності правоохоронної системи. Даний принцип досить чітко прослідковується про вивченні державного управління правоохоронною системою, зокрема суб'єкти, що формують та реалізують державну політику є ієрархічними елементами вищого рівня, а суб'єкти що реалізують правоохоронну функцію

ієрархічними елементами нижчого рівня. Між даними ієрархічними рівнями існує тісна взаємодія. Крім того, суб'єкти одного рівня можуть взаємодіяти один з одним. Важливою властивістю сучасної правоохоронної системи України є її взаємодія із правоохоронними органами зарубіжних країн та міжнародними поліцейськими організаціями (Інтерпол та Європол). Так, Міністерство внутрішніх справ України є національним центром Інтерполу в Україні. До Європолу були направлені офіцери зв'язку, що є механізмом взаємодії із даною міжнародною поліцейською організацією;

4. Принцип різнопорядковості властивостей правоохоронної системи. Правоохоронна система будучи багаторівневою характеризується різними повноваженнями суб'єктів, так суб'єкти державного управління правоохоронною системою, зокрема Президент України, Кабінет міністрів України, Міністерство внутрішніх справ України формують відповідні державно-управлінські рішення щодо розвитку та трансформації правоохоронної системи, а власне правоохоронні органи реалізують правоохоронну функцію через слідчі дії, оперативно-розшукову діяльність, процедуру дізнання та інше. Крім того, правоохоронні органи можуть мати різну сферу підпорядкування центральним органам виконавчої влади, зокрема: Національна поліція – Міністерству внутрішніх справ України; Національне антикорупційне бюро України – Кабінету Міністрів України; Служба безпеки України – Президенту України;

5. Принцип динамічності правоохоронної системи. Основною характеристикою правоохоронної системи є те, що вона завжди трансформується в контексті трансформації суспільних відносин. Так, суспільні відносини будучи об'єктом правоохоронної системи є динамічними, що зумовлюється зміною публічних, приватних та суспільних інтересів, в контексті зазначеного змінюється і правоохоронна система. Правоохоронна система має завжди відповідати на запит суспільства, адже направлена на забезпечення державної безпеки, охорони громадського порядку, запобігання та протидії злочи-

нам та правопорушенням. Прикладами можуть слугувати: 1) реформа правоохоронної системи за якої була створення Національна поліція, що відповідало суспільному запиту після подій Революції Гідності; 2) прийняття закону про запобігання корупції, в результаті чого створено Національне антикорупційне бюро України; 3) потреба в боротьбі з економічними злочинами, слугувало створенню. Бюро економічної безпеки як єдиного правоохоронного органу в сфері протидії даному виду злочинів (ліквідовано податкову поліцію та передано окремі повноваження Національної поліції).

Застосування системного підходу до правоохоронної діяльності дозволяє ідентифікувати її загальні тобто системні властивості. Так, загальні властивості правоохоронної системи можна ідентифікувати через класифікацію систем. «Слід зауважити, що всяка класифікація завжди має абсолютну й відносну сторони. Абсолютна сторона означає, що система, віднесена до певного класу систем, має ті ж характеристики, що й інші системи даного класу, і підпорядковується тим же закономірностям. Відносність класифікації полягає в тому, що крім чітко визначеного поділу існують системи, які займають проміжне місце. Відносність означає також те, що система може бути віднесена до однієї чи іншої групи залежно від того, з якої точки зору ми розглядаємо систему, які властивості системи нас цікавлять при аналізі, які проблеми ми вирішуємо за допомогою даної системи. Утім всяка класифікація завжди є відносною, служить певним цілям, в кожний з класів систем входить безліч різноманітних систем, які відрізняються великою сукупністю характеристик» [7].

Аналізуючи наукову літературу з проблем системного підходу та систем ([7], [1], [2], [3]) можна визначити наступні види систем: 1) за змістом реальні (матеріальні) та абстрактні (концептуальні, ідеальні); 2) в залежності взаємодії із зовнішнім середовищем: закриті та відкриті; 3) залежно від структури: прості, складні; 4) за ступенем невизначеності передбачення майбутніх станів: детерміновані, стохастичні і невизначені системи;

5) за ступнем організованості: організовані та неорганізовані; 6) за функціями: спеціальні, багатофункціональні і універсальні; 7) за ступенем мінливості властивостей: динамічні і статичні системи; 8) за суб'єктом управління: централізовані та децентралізовані; 9) в залежності від системи управління: керовані ззовні та керовані з середини; 10) за місцем в системі управління: керована та керуюча.

Застосовуючи зазначену класифікацію до правоохоронної системи в контексті її різного прояву, отримано наступну матрицю (табл. 1.1).

Підводячи підсумок класифікації систем та місця в ній правоохоронної системи можна охарактеризувати наступні системні властивості досліджуваного об'єкту:

1) правоохоронна система є реальною соціальною системою, а її моделювання для наукових цілей дозволяє сформувати інформаційну модель правоохоронної системи, що є абстрактною системою;

2) правоохоронна система може бути як відкритою, за умови демократичного політичного режиму так і закритою, що характерно для країн авторитарного політичного режиму. Правоохоронна система України в повній мірі бактеризується як відкрита система, адже взаємодіє із громадянським суспільством в середині держави та правоохоронними системами інших держави та міжнародними поліцейськими організаціями за межами країни;

3) правоохоронна система є складною системою, адже включає сукупність різнопланових та різносторонніх елементів та їх поєднання в ієрархічній структурі. Так, в загальній системі державного управління правоохоронна система знаходить в певному ієрархічному рівні, а її суб'єкти можуть мати різне призначення в залежності від властивостей об'єкту, що відображає певний вид суспільних відносин;

4) складність правоохоронної системи визначає, що їй властиві: детермінованість щодо діяльності правоохоронного органу; стохастичність щодо функціонування правоохоронної системи в цілому; невизначеність щодо функціонування в особливих умовах;

5) правоохоронна система є організована, адже визначається діючим в Україні

Місце правоохоронної системи в класифікації систем

1. За змістом реальні		
<i>Реальні</i>	<i>Абстрактні</i>	
Правоохоронна система держави	Інформаційна модель правоохоронної системи в науці	
2. В залежності взаємодії із зовнішнім середовищем		
<i>Закриті</i>	<i>Відкриті</i>	
Правоохоронна система країни авторитарного політичного режиму	Правоохоронна система країни демократичного політичного режиму	
3. Залежно від структури		
<i>Прості</i>	<i>Складні</i>	
X	Правоохоронна система є складною соціальною системою	
4. За ступенем невизначеності передбачення майбутніх станів		
<i>Детерміновані</i>	<i>Стохастичні</i>	<i>Невизначені</i>
Діяльність правоохоронного органу	Функціонування правоохоронної системи	Функціонування в особливих умовах
5. За ступнем організованості		
<i>Організовані</i>	<i>Неорганізовані</i>	
Правоохоронна система функціонує в межах діючого законодавства	X	
6. За функціями		
<i>Спеціальні</i>	<i>Багатофункціональні</i>	<i>Універсальні</i>
Правоохоронні органи спеціального призначення (Бюро економічної безпеки, Національне антикорупційне бюро України)	Правоохоронна система держави	Правоохоронні органи загального призначення (Національна поліція)
7. За ступенем мінливості властивостей		
<i>Динамічні</i>	<i>Статичні</i>	
Правоохоронна система держави	Правоохоронний орган	
8. За суб'єктом управління		
<i>Централізовані</i>	<i>Децентралізовані</i>	
Діяльність правоохоронного органу є централізованою, адже є чітке підпорядкування	Правоохоронна система є децентралізованою, адже правоохоронні органи можуть мати різне підпорядкування	
9. В залежності від системи управління		
<i>Керовані ззовні</i>	<i>Керовані з середини</i>	
Відносно правоохоронних органів	Правоохоронна системи в системі державного управління	
10. За місцем в системі управління		
<i>Керовані</i>	<i>Керуючі</i>	
Правоохоронна систем керована відносно системи державного управління	Керуюча відносно суб'єктів, що формують і реалізують державну політику	

законодавством та направлена на задоволення публічних, суспільних та приватних інтересів, які формалізовані в системі права;

6) правоохоронна система характеризується сукупністю функцій, проте її складна структура дозволяє видіти наступні властивості: виконання спеціальних функцій правоохоронними органами спеціального призначення (Бюро економічної безпеки, Національне антикорупційне бюро

України, Державне бюро розслідувань); правоохоронна система держави в цілому є багатофункціональною; виконання універсальних функцій правоохоронними органами загального призначення (Національна поліція, Служба безпеки України);

7) багатофункціональність правоохоронної системи передбачає, що її властива як динамічність та статичність, зокрема динамічність якщо мова йде про правоохоронну систему держави в цілому та

статичність коли мова йде про функціонування правоохоронного органу;

8) зважаючи що правоохоронна система є соціальною складною системою вона має бути в системі управління соціальними процесами. В контексті зазначеного їй характерне як централізоване так і децентралізоване управління. Діяльність правоохоронного органу є централізованою, адже є чітке підпорядкування, зокрема певний правоохоронний орган підпорядковується відповідному суб'єкту – центральному органу виконавчої влади, що реалізує політику в сфері правоохоронної діяльності. В цілому ж правоохоронна система є децентралізованою, адже правоохоронні органи можуть мати різне підпорядкування: Національна поліція – Міністерству внутрішніх справ України; Національне антикорупційне бюро України – Кабінету Міністрів України; Служба безпеки України – Президенту України;

9) попередня властивість дозволяє виділити системи управління, зокрема: керовані ззовні - відносно правоохоронних органів; керовані з середини - правоохоронна системи в системі державного управління;

10) будучи інтегрованою в загальну систему державного управління, правоохоронну систему в цілому та її окремі елементи можна характеризувати як керовану підсистему - правоохоронна систем керована відносно системи державного управління; керуючи підсистему - керуюча відносно суб'єктів, що формують і реалізують державну політику. Це також, характеризує правоохоронну систему як складу, соціальну, динамічну систему.

Зазначенні властивості вказують на необхідність застосування комплексного підходу до формування та реалізації державної політики в сфері трансформації правоохоронної діяльності, що має врахувати:

по-перше, складність об'єкту даної системи – суспільні відносини в контексті публічних, суспільних та приватних інтересів;

по-друге, багатофункціональну та ієрархічну структуру суб'єктів формування та реалізації державної політики та

виконання правоохоронної функції;

по-третє, налагодження динамічного, багатофункціонального, організовано зв'язку між суб'єктами та об'єктом правоохоронної системи – методологічні дія.

Розробка комплексного підходу можлива за умови ідентифікації специфіки елементів правоохоронної системи. Зважаючи на складність правоохоронної системи як соціальної системи, що інтегрована в загальну систему державного управління, адже направлена на забезпечення виконання безпекових функцій держави, пропонуємо визначити її елементи за наступними складовими:

- об'єкт правоохоронної системи – виступають суспільні відносини, які пов'язанні із реалізацією публічних, суспільних та приватних інтересів, та є врегульовані системою права, зокрема щодо встановлення меж таких відносин (законні та протизаконні);

- суб'єкт правоохоронних відносин – виступають центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику в досліджуваній сфері, органи місцевого самоврядування та правоохоронні органи, які реалізують правоохоронну функцію держави;

- методологічні дія – виступає власне правоохоронна діяльність, яка через відповідні дії чинить вплив на об'єкт правоохоронної системи;

- зворотній зв'язок – відбувається трансформація взаємодії між об'єктом та суб'єктами правоохоронної системи, що обумовлено станом об'єкту та вимогами громадянського суспільства.

Реалізація зворотного зв'язку відбувається через суб'єкти, що реалізують державну політику – органи центральної виконавчої влади.

Візуалізація правоохоронної системи в контексті зазначених складових представлено на рис. 1.1

Представлена інформаційна модель візуалізації правоохоронної системи вказує на її наступні характеристики як об'єкту державної політики:

Суб'єкт правоохоронної системи. Суб'єктів правоохоронної системи пропонуємо групувати наступним чином:

1) суб'єкти реалізації державної полі-

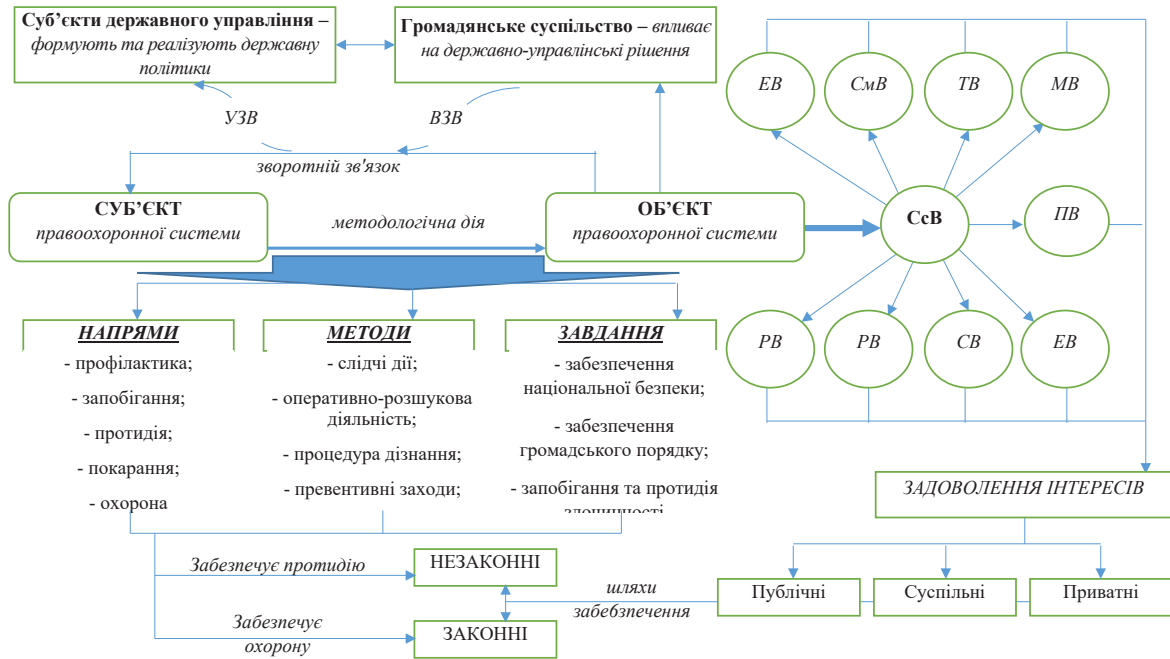

Рис. 1.1. Візуалізація складових правоохоронної системи

Умовні позначення: ОПС – об’єкт правоохоронної системи; СсВ – суспільні відносини; СВ – соціальні відносини; ЕВ - економічні відносини; ПВ - політичні відносини; МВ – міжнародні відносини; ТВ – трудові відносини; СМВ – сімейні відносини; РВ – релігійні відносини; ЕВ – етнічні відносини

тики в сфері трансформації правоохоронної діяльності, які виступають керуючою підсистемою правоохоронної системи. До них належать центральні органи виконавчої влади, зокрема Офіс президента України; Кабінет Міністрів України; Міністерство внутрішніх справ. Зазначенні суб’єкти є органами державного управління на які покладається реалізація державної політики та оперативне і тактичне управління правоохоронною системою через відповідні механізми впливу на правоохоронні органи, що знаходяться у відповідному підпорядкуванні;

2) суб’єкти реалізації державної політики в сферах, що формують відповідне забезпечення правоохоронної системи держави. Правоохоронна система знаходить в загальній системі державного управління та реалізації державних функцій, а отже є залежною від інших сфер управління, які формують складові забезпечення реалізації правоохоронної функції. До даних суб’єктів належать: в частині фінансового забезпечення – Міністерство фінансів України; в частині правового забезпечення – Міністерство юстиції України; в частині інформаційного

забезпечення - Міністерство культури та інформаційної політики України та Міністерство цифрової трансформації України; в частині кадрового забезпечення – Міністерство освіти і науки України; в частині соціального забезпечення - Міністерство соціальної політики України; в частині медичного забезпечення – Міністерство охорони здоров’я України; в частині забезпечення міжнародної співпраці - Міністерство закордонних справ України. Зазначене вказує, що державна політика в сфері трансформації правоохоронної системи має бути інтегрована в загальну систему державного управління;

3) правоохоронні органи, як поділяються на: правоохоронні органи загального призначення (Національна поліція, Служба безпеки України) та спеціального призначення (Бюро економічної безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Державна прикордонна служба). Правоохоронні органи забезпечують реалізацію правоохоронної функції держави.

Об'єкт правоохоронної системи.

Об'єктами правоохоронної системи виступають суспільні відносини, які згруповані наступним чином: соціальні відносини; економічні відносини; політичні відносини; міжнародні відносини; трудові відносини; сімейні відносини; релігійні відносини; етнічні відносини. Зазначенні відносини обумовленні потребою задоволення інтересів відповідних соціальних одиниць та груп. В залежності від суб'єктів суспільних відносин інтереси можуть бути: публічні (інтереси держави), суспільні (інтереси суспільства або певний соціальних груп), приватні (інтереси окремої особи). Досягнення інтересів може відбуватися законним або незаконним шляхом. Законні шляхи – це шляхи досягнення інтересів, які були формалізовані в системі права та визначення напрямів їх задоволення. Незаконними шляхами є інтереси, які не були формалізовані в системі права через їх протиріччя, загрозу суспільству та можливість чинити вплив на соціальний консенсус.

Методологічна дія – реалізація правоохоронної діяльності, тобто здійснення впливу суб'єкту на об'єкт, що полягає в охоронні формалізованих інтересів держави, суспільства та громадянина. Методологічна дія направлена на забезпечення протидії незаконним шляхам досягнення інтересів та охорону законних шляхів досягнення інтересу. Основними напрямками методологічної дії є наступні: профілактика, запобігання, протидія, покарання, охорона, пеналізація / депеналізація. Методами правоохоронної діяльності є наступні: слідчі дії, оперативно-розшукова діяльність, процедура дізнання, превентивні заходи, заходи безпеки, правові заходи. Зазначенні напрямки та методи правоохоронної діяльності направлені на виконання завдань: забезпечення національної безпеки; забезпечення громадського порядку; запобігання та протидія злочинності.

Зворотній зв'язок – полягає в необхідності трансформації діяльності суб'єктів в залежності від зміни середовища функціонування об'єкту системи та власне його трансформації.. Реалізація зворотного зв'язку в правоохоронній системі забезпечується через суб'єктів форму-

вання та реалізації державної політики в сфері трансформації під впливом громадського суспільства. Тобто, політика в досліджуваній сфері як і в будь-якій іншій сфері суспільного життя має відповідати суспільним запитам. Варто відмітити, що найбільш ефективнішим механізм громадського суспільства є в країнах з демократичним політичним режимом, в той час як авторитарні політичні режими у більшій мірі відповідають затвердженій диктаторській ідеології.

Висновки і пропозиції.

Таким чином, застосування системного підходу дозволяє в комплексі підійти до правоохоронної системи як об'єкту державної політики, та виявити їх ключові властивості, які визначає напрями політики та пріоритетні механізми. Обґрунтовано відповідність правоохоронної системи ключовим характеристикам (принципам) системного підходу: багатоплановості, багатоманітності, ієрархічності, різнопорядковості, динамічності. В результаті дослідження були ідентифіковані системні властивості правоохоронної системи, сформовані на основі загальної класифікації систем. Правоохоронну систему та її окремі елементи було імплементовано в загальну класифікацію систем, в результаті чого стала можливою візуалізації інформаційної моделі правоохоронної системи, що включає наступні елементи: суб'єкт, об'єкт, методологічна дія, зворотній зв'язок. Надано характеристику кожній складовій контексті визначення ключових напрямів державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи.

Список використаної літератури:

1. Гейер Е. С. Класифікація систем та моделей бухгалтерського обліку. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/7443/1/%D0%9A%D0%9B%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%A4%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%20%D0%A1%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9C%20%D0%A2%D0%90%20%D0%9C%D0%9E%D0%94%D0%95%D0%9B%D0%95%D0%99%20%D0%B1%D1%83%D1%85%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%>

- D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%9E%D0%91%D0%9-V%D0%86%D0%9A%D0%A3.pdf
2. Калянов Г.Н. CASE - структурний системний аналіз. М.:Лори 1996. С. 242.
 3. Катренко А.В. Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації. Навчальний посібник. Львів. Новий світ-2000. 2003. С. 424
 4. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. С.124
 5. Маркєєва О., Котелянець О., Їжак О. Український досвід реформування кримінального правосуддя та правоохоронних органів: аналітична доповідь – К.: НІСД, 2011. С.44
 6. Системний підхід як методологічна основа дослідження, аналізу та моделювання соціально – економічних систем. URL: https://dl.nure.ua/pluginfile.php/1168/mod_resource/content/1/01.pdf
 7. Сорока К.О. Основи теорії систем і системного аналізу: Навч. Посібник. ХНАМГ: 2004. С.291
-

Malyshev K., Baranovska T. Study of a systematic approach to studying the transformation of the law enforcement system

In order to substantiate the directions of transformation of the law enforcement system and to determine the priority directions of state policy in the specified area, there is a need to substantiate the content of its components. This will enable a complex approach to the problems of the law enforcement system and avoid fragmentation in the adoption of state-management decisions. It is the fragmentation of law enforcement system reform and inconsistency with other areas of state reform that has caused the low quality and effectiveness of law enforcement activities. "During the years of independence, we did not have a clear idea of how to systematically reform Ukraine's law enforcement agencies. Practice was, unfortunately, somewhat different.

The law enforcement system is a complex social phenomenon on the one hand and a tool for implementing the law enforcement function of the state on the other, which determines the multifacetedness and complexity of the components of this system. In the scientific literature and legislative framework, this issue is considered to a greater extent in the context of actual law enforcement activities. "It is logical to distinguish the understanding of law enforcement activities in narrow (professional) and broad aspects. In the first case, it is a law enforcement activity aimed at combating crime and other offenses. That is, it is a specialized activity for the legal protection of social relations, which is carried out by specially formed state bodies - law enforcement agencies. In a broad sense, law enforcement activity is an activity in which specially authorized subjects ensure the protection of rights from encroachment, the implementation of state policy in this area.

Given the complexity of the law enforcement system and its multi-vector connections with other systems of state administration, there is a need to apply a systemic approach to the study of a given problem. "To study the system means to identify the elements of the system, their variables, to highlight the values of the variables, to highlight the parameters. From this small number of elementary components of the system, which are logically interconnected, element, change, parameter, input, output, relationship of elements - any other more complex components are constructed.

Key words: law enforcement agencies, law enforcement system, transformation of the law enforcement system, state, state management of the law enforcement system.